

**Dirección Xeral de Formación Profesional e
Ensinanzas Especiais**

**Probas de acceso a ciclos formativos
de grao medio**

Convocatoria especial: marzo 2005

Parte xeral

Lingua galega e literatura

Índice

1.Formato e duración.....	3
2.Exercicio	3
3.Criterios de avaliación e comentarios	4
3.1 Criterios que se empregan no exercicio.....	4
3.2 Criterios que se empregan no exercicio modificando o procedemento base.....	4
3.3 Criterios excluídos do exercicio.....	5
4.Solución completa con pautas de corrección e de puntuación	6
Pregunta 1.....	6
Pregunta 2.....	6
Pregunta 3.....	6
Pregunta 4.....	6
Pregunta 5.....	7

1. Formato e duración

A proba consta dun texto e cinco preguntas relacionadas con algunha cuestión lingüística.

Este exercicio terá unha duración estimada de corenta e cinco minutos.

2. Exercicio

Probos de acceso a ciclos formativos de grao medio
Convocatoria extraordinaria: marzo de 2005

Parte sociocultural
LINGUA GALEGA E LITERATURA
[CM.PS.010]

Texto

As primeiras embarcacións foron feitas ao descubriren os homes primitivos que con xuncos, toros de árbores, odres ou cestas estancas podían manterse aboiando na auga. A primeira demostración clara dos humanos metidos xa na arte de construír barcos atópase en gravados e pinturas do antigo Exipto. Na Grecia clásica a trirreme propulsada por tres ringleiras de remos a cada costado converteuse na arma máis temible no mar do seu tempo. As galeras de guerra romanas usaban unha prancha pesada para abordaren os barcos inimigos. Durante a Idade Media os *drakkars* viquingos fixeron incursións polas nosas rías e esteiros que obrigaron a construír as Torres do Oeste de Catoira. Os navíos árabes, de vela latina e dous mastros, orientados polas estrelas, chegaron a sitios tan afastados como o sueste da África e a China. As carabelas de Cristovo Colón eran un tipo de nave pequena que xa tiña probada a súa valía nas viaxes de exploración dos portugueses. No século XVI os ingleses comezaron a construír barcos de guerra armados con baterías de canóns que se disparaban a través de portelos abertos nos costados. No século XVIII os cargamentos máis valiosos do mundo eran transportados polos grandes navíos mercantes armados das compañías das Indias Orientais. O primeiro buque que atravesou o Atlántico a vapor e sen axuda de velas foi o Sirius en 1833 e a primeira batalla naval entre barcos acoirazados tivo lugar durante a guerra civil americana en 1862.

Barcos, mariños e o mar, Edicións Xerais (adaptación)

1. **Explique o significado das palabras subliñadas no texto.** [2,00 puntos: 0,50 por cada definición]
2. **Escriba unha oración na que apareza a palabra “ringleira” e outra na que apareza “incursións”.**
[2,00 puntos: 1,00 cada oración]
3. **Complete as seguintes oracións cos pronomes persoais átonos “te” ou “che” no seu lugar.**
[2,00 puntos: 0,50 puntos cada oración]
  - a) Este café _____ está _____ moi bo.
  - b) _____ vin _____ onte no concerto.
  - c) _____ deron _____ xa os resultados?
  - d) Cando _____ trouxo _____ contaríacho.

Probas de acceso a ciclos formativos de grao medio
Convocatoria extraordinaria: marzo de 2005

Parte sociocultural
LINGUA GALEGA E LITERATURA
[CM.PS.010]

4. Sinale en cada caso a resposta correcta. [1,50 puntos: 0,50 puntos cada cuestión]

a) Cal é a análise morfolóxica correcta de “descubriren”?

- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito perfecto de indicativo.
- ☐ Terceira persoa do plural do infinitivo conxugado.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito imperfecto de indicativo.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito imperfecto de subxuntivo.

b) Cal é a análise morfolóxica correcta de “fixeron”?

- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito perfecto de indicativo.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito imperfecto de indicativo.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito pluscuamperfecto de indicativo.
- ☐ Terceira persoa do plural do infinitivo conxugado.

c) Cal é a análise morfolóxica correcta de “eran”?

- ☐ Terceira persoa do plural do futuro do subxuntivo.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito imperfecto de indicativo.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito perfecto de indicativo.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito pluscuamperfecto de indicativo.

5. Escriba unha redacción sobre os deportes cunha extensión mínima de 100 palabras.

[2,50 puntos: teranse en conta as catro propiedades do texto: adecuación, coherencia, cohesión e gramaticalidade]

3. Criterios de avaliación e comentarios

3.1 Criterios que se empregan no exercicio

- Sintetizar oralmente o sentido global de textos escritos de diferente tipo e distinto nivel de formalización, identificando as ideas principais e secundarias, recoñecendo as posibles incoherencias e ambigüidades de contido e formulando unha opinión persoal.
  - Este criterio valórase nas preguntas 1, 2 e 5.
  - Nestas preguntas avalíase a capacidade de expresión oral e escrita. Na pregunta 1 avalíase a capacidade do alumno á hora de definir palabras; na 2 a capacidade de expresión á hora de construír enunciados que constitúan unha oración; na 5 a capacidade de expresión á hora de crear textos sobre un tema determinado.

Ao ser esta unha proba escrita adáptase a idea do criterio sen alterar o seu sentido.
- Identificar, localizar e descubrir os fenómenos de contacto da lingua galega con outras linguas.
  - Este criterio valórase nas preguntas 1, 2 e 5.
  - Adáptase a idea do criterio sen alterar o seu sentido, entendendo que nas producións escritas desta proba deben evitarse interferencias doutras linguas, como por exemplo os castellanismos.
- Producir textos escritos de diferente tipo (narrativo, descritivo, expositivo, argumentativo, etc.), prestando atención á situación comunicativa e aos criterios de corrección establecidos.
  - Este criterio valórase na pregunta 5.
- Reflexionar sobre os mecanismos da lingua e os seus elementos formais (marcas de adecuación, estruturas textuais, procedementos de cohesión, estrutura da oración, formación de palabras, etc.) para comprender os textos alleos e mellorar as propias producións.
  - Este criterio valórase nas preguntas 1, 2, 3, 4 e 5.
- Integrar nos textos escritos as normas derivadas das convencións ortográficas, atendendo á adecuación das estruturas morfolóxicas e sintácticas.
  - Este criterio valórase nas preguntas 1, 2 e 5.
- Integrar os vínculos que se establecen entre a persoa, o territorio, a cultura e a lingua.
  - Este criterio valórase na pregunta 5.

3.2 Criterios que se empregan no exercicio modificando o procedemento base

Non se utilizan criterios que modifiquen o procedemento base da proba, senón que se establecen adaptacións que se explican nos comentarios do apartado 3.1.

3.3 Criterios excluídos do exercicio

- Comentar oralmente ou por escrito textos, tanto orais como escritos, procedentes dos medios de comunicación próximos aos intereses do alumnado e ligados a algún aspecto da actualidade.
  - Non se utiliza un texto extraído dos medios de comunicación.
- Identificar, en textos orais e escritos de distinto tipo e ámbito de uso, imaxes e expresións quede no ten algún tipo de discriminación social, racial, sexual, etc., e utilizar alternativas que eviten o seu uso nas propias producións.
  - Non se pide identificar cuestións relativas á discriminación.

4. Solución completa con pautas de corrección e de puntuación

Pregunta 1

[2,00 puntos: 0,50 puntos por palabra definida].

- **Toros:** troncos de árbore serrados polos extremos e limpos de pólas.
- **Aboiando:** manténdose na superficie dun líquido sen afundirse.
- **Esteiros:** brazos de río no tramo da desembocadura.
- **Mastros:** paus verticais onde se sustentan as velas dun barco.

Pregunta 2

[2,00 puntos: 1 punto por oración]

- **Ringleira:** “Unha ringleira de alumnos agardaba para matricularse”.
- **Incursións:** “Durante as incursións bárbaras producíronse saqueos”.

Pregunta 3

[2,00 puntos: 0,50 puntos por cada oración]

- **Che:** Este café esta*che* moi bo.
- **Te:** Vinte onte no concerto.
- **Che:** Dérona*che* xa os resultados?
- **Te:** Cando t*e* trouxo contaríacho.

Pregunta 4

[1,50 puntos: 0,50 puntos por cada forma verbal correctamente analizada]

- Cal é a análise morfolóxica correcta de “descubriren”?

- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito perfecto de indicativo.
- ☒ Terceira persoa do plural do infinitivo conxugado.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito imperfecto de indicativo.
- ☐ Terceira persoa do plural do pretérito imperfecto de subxuntivo.
- Cal é a análise morfolóxica correcta de “fixeron”?
  - ☒ Terceira persoa do plural do pretérito perfecto de indicativo.
  - ☐ Terceira persoa do plural do pretérito imperfecto de indicativo.
  - ☐ Terceira persoa do plural do pretérito pluscuamperfecto de indicativo.
  - ☐ Terceira persoa do plural do infinitivo conxugado.
- Cal é a análise morfolóxica correcta de “eran”?
  - ☐ Terceira persoa do plural do futuro do subxuntivo.
  - ☒ Terceira persoa do plural do pretérito imperfecto de indicativo.
  - ☐ Terceira persoa do plural do pretérito perfecto de indicativo.
  - ☐ Terceira persoa do plural do pretérito pluscuamperfecto de indicativo.

Pregunta 5

[2,50 puntos]

- Nesta pregunta valorarase o contido [0,50 puntos], a adecuación [0,50], a coherencia [0,50], a cohesión [0,50] e a gramaticalidade [0,50].
- Non se pode incluír aquí un texto patrón, dado que cada alumno redactará un diferente.
- Indícanse algunhas pautas relativas á presentación, á caligrafía, á ortografía, á puntuación, ao vocabulario empregado, á precisión nos termos, etc.
  - Considerarase como falta leve, penalizada con 0,05 puntos, cada caso de uso incorrecto dos tiles, de uso de variantes dialectais, coloquialismos e imprecisións léxicas, así como a mala caligrafía xeral.
  - Considerarase falta grave, penalizada con 0,01 puntos, cada caso de erro ortográfico como “b/v” ou presenza ou ausencia de “h”, cada erro de puntuación, a falta de marxes e a presenza de borróns.
  - Considerarase falta moi grave, penalizada con 0,20 puntos, aquela que vaia contra o sistema do idioma, como o uso de formas compostas, o uso de grafías impropias sen xustificación (y, j, etc.), mala colocación do pronome átono ou a non utilización das maiúsculas cando corresponda.